

ההורים בכדורגל – התפקיד, התפקוד וההצלחה של הילד

מה תפקידם של ההורים בהתפתחות השחקן?

ומה תפקיד המועדונים בקשר עם ההורים?

ד"ר מרק ורטהיים

בתכנית שנכתבה לעתיד הכדור-רגל הגרמני יש התייחסות להורים ותפקידם וכיצד המועדון המודרני צריך להתייחס אליהם ולשפר להם את הידע לגבי תפקידם ותפקודם של כול ילד.

המוטו העיקרי הוא כי ילד איננו מבוגר קטן והא נמצא בתהליך של גדילה, תהליך המושפע מסביבה.

בתורת האימון המודרנית יש התייחסות גדולה מאוד לאימון הילדים, המסגרת, המערכת ובמיוחד למעגל ההורה ילד שהוא מעגל משמעותי להבטחת בריאות הילד גופנית ורגשית.

האיתור, המיון, הטיפול והיום בעיקר הדרכים להשאר הכישרון בענף עומדים במרכז העבודה במועדון [העתיד אקדמיה לאימון ומאפייניה] במרכז ורטהיים לפיתוח קואורדינציה אני משקיע שעות וימים בשיחות מול הורים במקביל להעברה של אימונים ופיקוח על מאמנים שמעבירים שיעורים ואימונים כאשר אני מנסה במקביל לחנך דור של מאמנים בקורסים השונים שיתייחסו לכול ששת גורמי ההישג [ורטהיים 2004] בניגוד ל-4 גורמי ההישג שהופיעו עד אז להצלחת הספורט המשימה העיקרית היא הנהגת תכנית מובנית כאשר ההורה הוא חלק בתוך האימון והוא שותף להבנה מה עושים ה הילד ולתהליך שהוא עובר כאשר המיקוד הוא קשרי הבנה בין הילד-הורה-מאמן מתוך הבנה כי יש דרך וההורה הוא המלטף ומאזן את המאמן שהוא הדורש להגיע למצבי האימון הנדרשים.

מאמנים רבים מתלוננים על כך שההורים מפריעים להתפתחות של הילד והאלה היא האם ההורים קיבלו כלים להתמודד עם הילד התחרותי? האם הם מבינים את המאמן בגלל שהוא הסביר להם? האם הם צריכים לשבת ולשמע/לראות כיצד הוא מקלל את השופט וגם את הילד?

האם יש בכלל ניהול מקצועי במועדונים?

הבעיה המרכזית היא הבנה לצרכים ומכאן גם לקשר של ההורה למועדון, למנחה המקצועי ולמאמן.

1. הניהול המקצועי במחלקת נוער – יורשה לי להגיד כי הניהול המקצועי מחייב תכנית רב-שנתית ורבים המאמנים שטוענים בפני כי אין להם תכנית לא רב-שנתית ולא שנתית ואין להם הנחייה מספקת כיצד לבנות תכנית זאת, כאשר לעיתים הם נדרשים לכך אך הם לא מסוגלים לבצע תוכנית כזאת.

2. המאמנים בגילאים השונים – נמצאים במצב של לחץ להצלחה מהמועדון או לחץ שהם לבד יוצרים, כאשר מצב זה אינו מאפשר להעמיד את הלמידה במרכז והם מתנהגים כמו בוגרים משבת שלבת ובעיקר מתייחסים לתוצאה ולא לדרך של הבנייה בצורה מבוקרת. הרדיפה אחרי התוצאה והמיקום בליגה מעמיד במרכז את המאמן ולא את הילד ובמקום להדגיש את התהליך החינוכי-בריאותי הוא מדגיש את הניצחון או את ההפסד במיוחד וכך הופכת התוצאה למרכיב מרכזי במנטאליות של ילד ששם המרכיב הוא חינוכי בסיסי.

3. המטרות והתכנים תואמי גיל ובצורה היררכית – באימון מחלקות נוער הדגש הוא

על הדרגתיות במסגרת [זמן אימון] מטרות [שלבים רגישים] הדרגתיות [גודל, מגרש, אמצעים וסוגי תרגילים המשפיעים על קצב האימון והמעבר הנכון מאימון גופני-קואורדינטיבי בלי ועם כדור לאימון טכני –קואורדינטיבי עם כדור והמשחק כתהליך טקטי אישי וקבוצתי בין מהלכי ותהליכי משחק ללא רמת אימון שמבוססות על תכנית יעדים גילאים לא תהיה התפתחות הדרגתית אלא אצל יוצאי דופן לחלוטין, אין ספק שהעיתיד בכדור-רגל הוא שילוב של ביצועים טכניים-טקטיים בעצימות גבוהה לאורך 90 דקות.

4. **הלמידה והבקרה הפנימית של המועדון** – כדורגל הוא אמנם משחק פשוט אך דורש כמו כול תהליך מתחדש למידה על מה שהיה, מה קורה ומה עושים וזאת מתוך הבנה יותר טובה לשגיאות, דרכים לשיפור הן דרך לימוד פנימי במועדון והן דרך מבדקי בקרה וניתוח תיעוד, לכן כול גוף שיש בו מערכת שרוצה להתקדם חייבת במערכת לומדת ומבקרת את עצמה בכלים מתקדמים.

5. **ההורים כגוף לומד בתוך המועדון** – ההורה שאני רואה עומד ליד הרשתות, הורה שמסיע את הילד לאימונים במשך השבוע ונדרש גם לשם במיטב כספו, נמצא בקהל ומחכה לתוצאות עמו המערכת וכמו המאמן המצוי ולכן הוא מבטא לעיתים תסכול כאשר הוא לא רואה את ההתקדמות או רואה כי הילד בא והולך מהאימון משחק ללא מוטיבציה והוא שואל מה קורה פה? האם המועדון מנסה להסביר להורה מה הציפיות מה היעדים, מה הדרך, מה הייחודיות, מה התהליך אולי כאן ההורה יהיה יותר 'משכיל' ויבין טוב יותר מה עליו לצפות, אולי הוא צריך ללמוד כיצד לתפקד בזמן משחקים, אולי הוא צריך ללמוד כיצד להיות ה'פסיכולוג אחרי המשחק' גם לאחר הצלחה וגם לאחר כישלון, ומה לגבי התפקיד שלו בשמירת אורח חיים ספורטיבי הרי הוא אחראי עליו לא פחות מהמאמן !!

מחלקת נוער בכל אגודה מבוססת על שתי אוכלוסיות של המוכשרים יותר והמוכשרים פחות כאשר המטרה המשותפת לכולם היא חינוך ושייכות למועדון תחילה [משמעותי לגבי ההמשך גם בדור של הכסף הכול] כאשר הטובים ביותר יתפתחו לכיוון התחרותי-הישגי והפחות טובים יישארו וישחקו אולי לא ברמות הגבוהות אך זמן ארוך יותר על בסיס בריאותי וספורטיבי הנאתי .

יש לזכור ילד לא יכול להיות מושלם והתהליך של אימון הילד הוא החיבור האופטימאלי בין גורמי הישג בהתאם לגיל והחיבור המשולם בין המעגלים בין המעגל הראשוני בין הספורטאי והמאמן והמעגל השני הוא ההורה והילד בהקשר של המאמן והילד מעגלים אלה צריכים לתפקד מתוך הערכה אחד לשני ומתוך הבנה אחד לשני כאשר המילה סבלנות יש לה משמעות מעשית יום יום באימון ובמשחקים שהם אמצעי ולא מטרה כי המטרה השתתפות מתמשכת ויציבה בקבוצה הבוגרת.

הכתבה נכתבה לאחר הביקור בגרמניה והפרסום של התכנית 'הדרך להצלחה ב-2026' שתכנים ממנה הם בתכנית שכתבה על ידי במסגרת מדעי האימון . ההורים שמופיעים אמנם בנקודה 5 הם לא פחות חשובים מהמאמן בחשיבה המערכתית ולכן הם לעיתים קרובות מרגישים כי הם נותנים הרבה אך המועדון לא מתייחס אליהם ואלי לעיתים הורים משכילים [רבים מהם בכדור-רגל היום] מבינים כי יש פה חוסר תכנון, אין חשיבה חינוכית. ואולי יש להקשיב להורים לפני שמבטלים אותם כליל?

השבת ובשבתות האחרונים אני נוסע למשחקי ילדים זוועה לראות כיצד הם עומדים על הגדרות במגרשים שונים, בחום ללא מים לשתייה, ללא כיסא לשבת ואף לראות, הורים שנזעקים לילד שמוציאים אותו הוא בוכה, כאשר המאמן לא מתייחס לילד .

ההורים אמנם מפעילים לחץ על המאמנים ועל הילד, למה ?

במקרים רבים הילד מרגיש לא טוב עם הורים, ומבקש מהם לא לבוא למשחקים למה ?
הורים רבים מצפים מהילד שלהם שיהיה כוכב כבר בגיל צעיר כמו זה שהוא רואה בטלוויזיה, למה?

האחראים על מועדוני הנוער חייבים לאמץ חשיבה אחרת אם הם עדיין רוצים להציל את הכדור- רגל. חשיבה כוללת גם לגבי ההורים! עליהם להציג להורים את החשיבה והתכנית לטווח ארוך, בעזרת אנשים שמסוגלים לתכנן חשיבה לטווח ארוך.
כשההורים ירגישו שמתייחסים להערותיהם, שמשתפים אותם ושמעבירים להם ידע באופן שוטף תפקוד המועדון, המאמנים והילדים ישתפר!